

Arts, mits geslaagd voor de periodieke toets*

J.B.L. Hoekstra

Natuurlijk is bovenstaande titel juist. Laten we een parallel trekken tussen beroepsuitoefening in de geneeskunde en de burgerluchtvaart. Deze is logisch omdat fouten op beide terreinen gemakkelijk kunnen leiden tot ernstig letsel en overlijden. Als u bij het boeken van een vliegreis de keuze heeft tussen een vertrouwde luchtvaartmaatschappij, waarvan piloten periodiek een test mét consequenties voor hun beroepsuitoefening moeten afleggen, of de wat minder bekende maatschappij Disaster Airlines, waarvan onbekend is of de piloten getest worden op kennis en kunde, is de keuze dan moeilijk?

Als deze vraag voor ons als passagiers zo gemakkelijk te beantwoorden is, hoe kan het dan dat sommige collega's nog aarzelen over de noodzaak van toetsing van medici met consequenties? Onze patiënten zullen over de noodzaak geen enkele aarzeling voelen. Terecht zien zij geen verschil tussen de twee soorten professionals die allebei over leven en dood gaan en allebei up-to-date moeten zijn qua kennis en kunde.

'Kennis en kunde kun je niet compenseren'

Maar bij een dokter, zo denken sommigen, gaat het om meer dan alleen kennis. Helemaal waar: naast kennis en kunde zijn er diverse andere competenties essentieel: de juiste attitude bijvoorbeeld. Maar het begint bij de dokter met adequate kennis en kunde: deze kun je niet compenseren

met extra aandacht voor competenties zoals attitude. Eenzelfde prioriteit speelt in onderwijsland. Minister Plasterk reageerde helder op de stelling dat de leerlingen tegenwoordig misschien wat minder weten, maar wel beter spreken en presenteren dan vroeger. Plasterk: 'Als je je wilt redden in de samenleving moet je kunnen rekenen en schrijven. Dat kan je nergens mee compenseren.'¹

'Wat je niet weet, kun je opzoeken'

Is het waar? Kun je alles wat je niet weet altijd gemakkelijk opzoeken en is de patiënt daar goed mee af? Natuurlijk niet. Een oude vrouw met een uitgebreide medische voorgeschiedenis bezoekt de SEH vanwege benauwdheid, zoals zij het noemt. Het is druk op de SEH. De basisarts gaat haar zien. Helpt het dat hij of zij beschikking heeft over internet en een aantal handboeken? Dat is erg onwaarschijnlijk. Een detail kun je opzoeken, maar er is een flinke hoeveelheid kennis nodig om voortvarend ingewikkelde problemen op te kunnen lossen.

'Nascholing en accreditatie maken toetsen overbodig'

Zeker, medici in Nederland doen veel aan nascholing. Maar wordt de kwaliteit van medisch handelen gegarandeerd doordat medici presentaties bijwonen? Wel bevor-

* Dit artikel is ook verschenen in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (Ned Tijdschr Geneeskd. 2009;153:B304)

derd, maar zeker niet gegarandeerd. Wie zou het acceptabel vinden als binnen de studie geneeskunde het bijwonen van hoorcolleges een vrijstelling zou opleveren voor tentamens en examens?

'Er bestaan geen betrouwbare toetsen'

Vanzelfsprekend is het veel werk om een betrouwbare toets voor een bepaalde beroepsgroep of specialisme te ontwikkelen. En natuurlijk mag de toets pas consequenties krijgen voor de beroepsuitoefening als de betrouwbaarheid een feit is. Maar hoe moeilijk kan het zijn om op betrouwbare wijze parate kennis te testen, kennis die artsen dringend nodig hebben in acute situaties.

Conclusie

Het is even wennen, maar we moeten aan de slag met toetsen op kennis en deze moeten consequenties krijgen voor onze beroepsuitoefening. Laten we voortmaken, zodat we het geregeld hebben voordat onze 'passagiers' het eisen.

Literatuur

1. Bouma JD. De overheid heeft leerlingen tekortgegaan. Minister Plasterk van Onderwijs (PvdA) over de conclusies van de commissie Dijsselbloem, NRC Handelsblad dd 31 mei 2008; p.2. [The government has cheated the students. Education Minister Plasterk (PvdA) speaking about the conclusions of the Dijsselbloem Committee, NRC Handelsblad, 31 May 2008, p. 2].

De auteur:

Prof. dr. J.B.L. (Joost) Hoekstra is internist, Academisch Medisch Centrum/Universiteit van Amsterdam.

Correspondentieadres:

Prof. dr. J.B.L. Hoekstra, AMC, afd. Inwendige Geneeskunde, Amsterdam; e-mail: J.B.Hoekstra@amc.uva.nl

Belangenconflict: geen gemeld

Financiële ondersteuning: geen gemeld